

Oppimisen tuen uudistus 5:

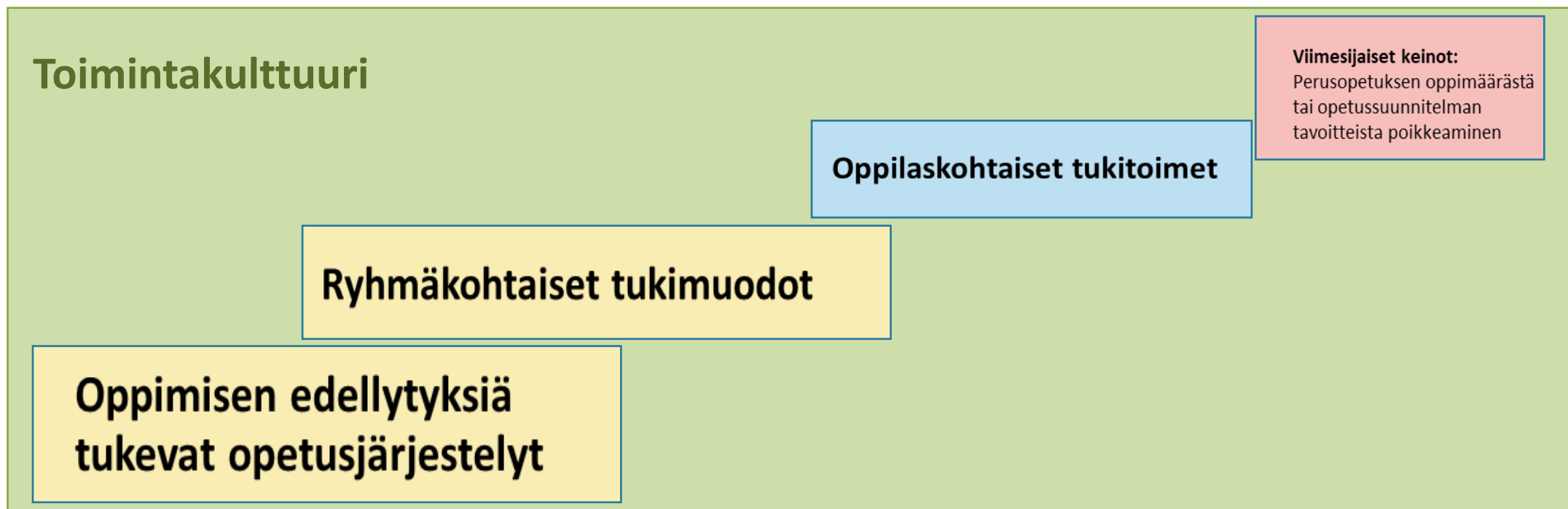
**Eriyttämisen työtavat
oppimisen edellytyksiä tukevissa
opetusjärjestelyissä**

28.10.2025

Esiopetus: Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Perusopetus: Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

- Perusopetuslain muutos, astui voimaan 1.8.2025.
- Lakimuutokset toivat muutoksia opetussuunnitelmaan ja tuen järjestelyihin.
- Ei pelkkää tuen uudistusta, vaan toimintakulttuurin ja ajattelutavan muutos.

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Opetuksen järjestäjää velvoittava opetuksen lähtökohta. Koskevat kaikkia luokkia ja opetusryhmiä.

Eriyttäminen:

opetus järjestetään siten, että se ottaa huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet ja edellytykset.

Kielitietoinen opetus:

avaa eri oppiaineiden ja tiedonalojen kieltä.

Opetusryhmien muodostaminen:

ryhmät muodostetaan siten, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa.

Pedagogiset ratkaisut:

erilaiset ratkaisut, joilla huomioidaan tukea tarvitsevat oppilaat ja tavoitekokonaisuuksittain etenevät oppilaat.

Opettajan kyvyt:

miten opettaja voi huomioida riittävästi opetusryhmän tarpeet ja vahvuudet?

Muun henkilöstön tuki:

Koulunkäynninohjaajien ja muun henkilöstön hyödyntäminen oppilaiden koulunkäynnin ja opetukseen osallistumisen tukena.

Eriyttäminen

- Eriyttäminen on perustehtävään kuuluva työtapo, ja osa opetusta.
- Opetuksen pitää olla oikealla tasolla, jotta oppimista tapahtuu.
- Eriyttäminen kuuluu jokaiselle opettajalle:
 - Opetussuunnitelman perusteissa on eriyttäminen kuvattu jokaisen oppiaineen kohdalla vuosiluokkakokonaisuuksien tavoitteissa (Ohjaus, eriyttäminen ja tuki)
- POPS 4.3.2. Työtavat
 - Opetussuunnitelman mukaiset, monipuoliset työtavat toimivat sekä opetusta eriyttävänä että eheyttävänä.
 - *Työtapojen valinnassa otetaan huomioon myös oppilaiden väliset yksilölliset ja kehitykselliset erot. Eriyttämällä tuetaan oppilaan itsetuntoa ja motivaatiota sekä turvataan oppimisen rauhaa. Eriyttämisellä myös ehkäistään tuen tarpeen syntymistä.*

Esiopetus

Jukka-Pekka Sarvala

Eriyttämisen suunnittelu esiopetuksessa

- Tiedonsiirtopalaverit varhaiskasvatuksesta esiopetukseen
- Johtajan kanssa tehtävä yhteistyö, esiopetusryhmien muodostaminen, resurssit
- Ennakoiva suunnittelu
- Yhteinen suunnittelu varhaiskasvatuksen opettaja + varhaiskasvatuksen erityisopettaja --> yhteisopettajuus + samanaikaisopettajuus

Eriyttäminen esiopetuksessa: rakenteet ja menetelmät

- Pienryhmätyöskentely
 - Esim. 16 lapsen esiopetusryhmässä opetetaan matemaattisia taitoja ja valmiuksia (hahmottaminen).
 - Työskentely toteutetaan kolmessa eri toimintapisteessä.
 - Ensimmäisellä pisteellä pelataan matematiikkapeliä (Ubongo).
 - Toisella pisteellä tehdään digitehtäviä älytaululla.
 - Kolmannessa pisteessä tehdään kynätehtäviä.
 - Jokaisella pisteellä työskennellään 15 minuuttia (Time timer).
- Toiminnalliset menetelmät: Leikki, musiikki, liikunta
- Yksilötyöskentely ja parityöskentely, joustavat ryhmittelyt
- Eritasoiset tehtävät opetettavasta aiheesta

[Wordwall | Create better lessons quicker](#)

Oppimisympäristöt ja välineet

- Oppimisympäristö, tilan jakaminen, sermit
 - Sermien avulla tilan rajaaminen, hiljainen työskentely (ympäristön ärsykkeiden vähentäminen)
- Visuaalinen tuki: kuvitettu päiväjärjestys, kuvatuki, tukiviittomat
 - Esimerkiksi kuvien käyttö toimintaan osallistumisen tai itseilmaisun tukena, toiminnan kuvittaminen vaiheittain lapselle
 - [Vuorovaikutus ja kommunikointi kuuluvat kaikille - Papunet](#)
 - [Nepsy-kuvat - Nepsy - neuropsykiatriset vaikeudet - pirha.fi](#)
- Mielenkiinnonkohteiden huomioiminen, motivoiminen
- Ennakointi, ajan eriyttäminen, Time Timerit
- Keskittymistä tukevat apuvälineet esim. aistilelut, painokoirat, kynätuki

Luokat 1-6

Johanna Kanto

Eriyttäminen alakoulussa

- Eriyttämisen lähtökohtana on suunnitella ja toteuttaa opetus siten, että se vastaa kunkin oppilaan tarpeita.
- Eriyttämisen pohjana vahva oppilaantuntemus
 - Oppilaan yksilölliset tarpeet ja valmiudet
 - Oppilaan oppimistulokset
 - Oppilaan tämänhetkiset taidot
 - Oppilaan oppimistavat
 - Oppilaan kiinnostuksen kohteet

Eriyttämisen viiden O:n malli (Roiha&Polso, 2018)

Opetusjärjestelyt

- joustava ryhmittely
- samanaikaisopetus
- oppituntien palkitus vuosiluokan sisällä
- jakotunnit
- koulunkäynninohjaajan hyödyntäminen
- tukiopetus

Oppimisympäristö

- fyysinen oppimisympäristö: istumapaikka, siisteys, selkeys ja järjestys, tukivälineiden saatavuus ja niiden paikat, päivän ja tunnin struktuuri näkyvissä
- psykososiaalinen oppimisympäristö: turvallinen ja positiivinen ilmapiiri, erilaisuuden kunnioittaminen, ryhmäyttäminen, oppilaiden erilaiset ryhmittelyt

Opetusmenetelmät

- itsenäinen työskentely, parityöskentely, ryhmätyöskentely, urakatyöskentely, pistetyöskentely, projektit
- opiskelustrategioiden opettaminen

Oppimisen tukimateriaalit

- eriyttävät oppimateriaalit ja niiden sähköiset sovellukset
- äänikirjat, tehtävien eriyttäminen
- visuaaliset oppimisen tukivälineet
- kotitehtävien eriyttäminen

Oppimisen arviointi

- osaaminen osoittaminen eri tavoin (kokeet, esitelmät, portfolioit, videot, pari- ja ryhmätyöt)
- koejärjestelyiden eriyttäminen (lisäaika, tehtävien pilkkominen, kokeen suullinen täydentäminen, koealueen suorittaminen pienemmissä osissa)

Ideoita ja vinkkejä ryhmittelyihin

- Joustavat ryhmittelyt vuosiluokan sisällä
 - vuosiluokan oppilaat ryhmitellään joustavasti oppilaiden osaamisen mukaan ryhmiin ja työskennellään näissä ryhmissä osa oppiaineen tunneista
 - erityisopettaja toimii yhdessä ryhmässä samanaikaisopettajana luokanopettajan työparina, mahdollisesti myös resurssiope mukana näillä tunneilla
 - Jakoryhmätuntien pitäminen samanaikaisopetuksena toisen luokanopettajan kanssa-> eriyttäminen mahdollistuu helpommin
- Joustavat ryhmittelyt vuosiluokkien välillä
 - esimerkiksi jos koulussa on vain 1 luokka/vuosiluokka
 - kannattaa harkita joustavia ryhmittelyjä kahden vuosiluokan välillä esim. luetun ymmärtämisen tunneilla tai kertotaulujen harjoittelussa tai muissa oppiaineissa, joissa oppisisällöt ovat lähellä toisiaan

Ideoita ja vinkkejä oppimateriaaleihin

- Oppimateriaalien eriyttäminen
 - luetun ymmärtämisen tehtävien rakentaminen siten, että tehtävät vaikeutuvat tehtävä tehtävältä (ensimmäinen tehtävä sopii kaikille, toinen suurimmalle osalle jne.)
 - vuosiluokkatiimin hyödyntäminen eriyttävien tehtävien teossa
 - toiminnallisissa tehtävissä tehtävien eriyttäminen (esim. juoksusaneluissa kahden tason tehtävät tms.)

Luokat 7-9

Eeva-Leena Käsäkoski

Eriyttäminen yläkoulussa

- Eriyttämisen on hyvä olla melko huomaamatonta > mielellään sama tehtävä kaikille, mutta apuvälineitä tarjolle.
- Ylöspäin eriyttäminen on välillä haastavaa, koska yläkouluikäinen ei välttämättä halua lisätehtäviä.
- Tunnin struktuuri käydään tunnin alussa läpi ja se on (tarvittaessa) näkyvissä taululla.
- Toiminnallisuus, liikkuminen > ns. alakoulun tehtävätyypit myös yläkouluun
- Myönteinen palaute

Ideoita ja vinkkejä yläkoulun eriyttämiseen

- Kuva-sanakortit:
 - Yhdistelytehtävä
 - Muistipeli
- Virkekortit:
 - Yhdistelytehtävä
 - Käännöstehtävä
- Erilaiset nettisovellukset: Blooket, Gimkit, Baamboozle
- Tekstin suomentaminen aukkosuomennoksen avulla:
 - Puuttuvat fraasit taululla
 - Ryhmissä
- Sanelut juoksusaneluina

Erytisopetus

Minna Rantala

Eriyttämisen merkityksellisyys

- oppimisen tukeminen
- kuormituksen säätelyminen
- itsetunto
- minäpystyvyys

Esimerkkejä eriyttämisestä

Eriyttäminen voi kohdistua:

- tavoitteisiin
- sisältöihin
- opetusmenetelmiin
- opetusmateriaaliin
- tehtävien määrään
- tehtävien tekemiseen käytettävään aikaan
- oppimisympäristöön
- oppimiseen käytettävään aikaan
- arviointikäytäntöihin

Vinkkejä ja linkkejä

- Vinkkipaketti oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin: [Eeventti](#)
- Kuvatukimateriaalipankki: [Käyttöoppaat ja materiaalit | Symbolbruket AB](#)
- Valmista materiaalia: [Freed - opettajien oma yhteisö.](#)
- Tulostettavaa materiaalia: [Viitottu Rakkaus](#)
- Eriyttävä oppimisympäristö: [ViLLE](#)
- Äänikirjoja: [Celianet - Lainaa ja kuuntele äänikirjoja](#)
- Toiminnallista tekemistä eriyttämiseen/Wordwall: [Suomi - Tehtävät](#)
- Opetuspelejä: [Blooket – Fun, Free, Educational Games for Everyone](#)
[Gimkit - live learning game show](#)
[Baamboozle | The Most Fun Classroom Games!](#)

Kiitos!

